

Professori Ilkka Virtanen
Vaasan yliopiston ylioppilaskunnan inspehtori

Kolumniartikkeli Vaasan ylioppilaslehden
Vieraileva ajatus – palstalla 19.3.2003
VYL 3/2003, s. 5

Yliopisto ja ylioppilaskunta – yhdestä puusta?

Kulumassa olevan talvikauden aikana on jälleen käyty keskustelua ylioppilaskunnan roolista, tehtävistä ja suhteesta jäsenistöön. Tämä on keskustelua, jota aika ajoin käydään ja on syytäkin käydä. Keskustelu saa tavallisesti virikkeensä jäsenistön ylioppilaskuntaa kohtaan asettamista odotuksista ja toiveista ja niissä mahdollisesti kokemista pettymyksistä. Tällä kertaa virikkeitä on tullut ymmärtääkseni myös ulkopuolelta.

Ylioppilaskunnan jäseniä ovat kaikki yliopistossa perustutkintoaan suorittavat opiskelijat. Tämä pakkojäsenyys on ollut valtakunnallisesti esillä, kun eduskunta on käsitellyt vastaavan järjestelmän luomista ammattikorkeakouluihin. Myllysiiloista käyty keskustelu ja sen esiin nostamat VOASin taloudelliset ongelmat ovat heijastuneet myös ylioppilaskuntaan. Keskustelun yksi kestoaiheista, ylioppilastalo-hanke, on ehkä sekin saanut virikkeensä, ainakin välillisesti, tästä problematiikasta.

VYY:n kotisivulla on ylioppilaskunnasta sen missioksi sopiva luonnehdinta: ”Vaasan yliopiston ylioppilaskunta toimii jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan yhteiskunnalliseen asemaan liittyviä pyrkimyksiä. Ylioppilaskunnan toiminnan ensisijaiset painopistealueet ovat opiskelijoiden poliittinen edunvalvonta ja ylioppilaskunnan palvelutoiminta.”

Ylioppilaskunta siis määrittää ensisijaisesti jäsenkuntansa edunvalvonta- ja palvelujärjestöksi. Sen oma organisaatio (valiokunnat, ylioppilaslehti, jäsenetupalvelut) ja yhteydet opiskelijoiden elinolosuhteita ja hyvinvointia edistäviin yhteisöihin (SYL, VOAS, YTHS) tukevatkin tätä näkökulmaa. Tämän omassa piirissä tapahtuvan toiminnan rinnalle on yhä voimakkaammin noussut ylioppilaskunnan osallistuminen yliopiston hallintoon, sen puitteissa tapahtuvaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Edunvalvontatyötä tämäkin, mutta samalla myös laajempaa koulutuspoliittista ulottuvuutta omaavaa.

Ylioppilaskunta on nykyisin kiinteä osa yliopistoyhteisöä. Osallistuminen hallintoon on entistä vastuullisempaa. Ylioppilaskunta järjestää hallintotehtäviin valituille erityisiä koulutustilaisuuksia ja osallistuminen kokouksiin on noussut hyvälle tasolle, ainakin hallituksessa ja tiedekuntaneuvostossa, joista minulla on omakohtaisia kokemuksia. Tuoreena esimerkkinä yhteisöön kuulumisesta haluan mainita maaliskuun alussa järjestetyn työhyvinvointiseminaarin. Laaja-alaisesti työssä jaksamista ja hyvinvointia käsitellyt tapahtuma tarkasteli asiaa sekä henkilökunnan että opiskelijoiden näkökulmasta (Kaiku- ja Kehrä-hankeet).

Erityisen arvokkaana pidän sitä voimallista aktiviteettia, jolla ylioppilaskunta osallistui yliopiston ja sen sidosryhmien yhteisrintamaan taistelussa tekniikan saamiseksi yliopiston uudeksi koulutusalaaksi. Uudet alat nähdään usein uhkaksi jo olemassa oleville aloille. Ylioppilaskunta suhtautui asiaan kuitenkin avarakatseisesti, uhkan sijasta nähtiin mahdollisuuksia

yliopiston muiden alojen ja ympäristön tarjoamien synergiaetujen kautta uusien vahvuuksien luomiselle.

Verkottuminen, kansainvälisyys ja alueellinen yhteistyö ovat tämän päivän hallitsevia teemoja yliopistoissakin. Ylioppilaskunta on vanhastaan aktiivinen toimija niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Haasteena ylioppilaskunnalle esittäisin, että se jatkossa tulisi voimallisesti yliopiston rinnalle myös sen roolissa Vaasan korkeakoulukonsortion ja kolmen Pohjanmaan korkeakoulutoimintojen veturina.